პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

წელიწადი პირველი

ს. კ. პ.
ცენტრ. და თბილისის
კომიტეტის და
საქრევკომის
ორგანო.

18 სექტემბერი

კვირა

1869. 1 ინტერნაციონალის 4 ყრილობის გახსნა ბაზელში.

1809. ფრიდრიხამის ზავი, რომლის მიხედვით ფინეთი რუსეთს შეუერთდა.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, კრუზინშტეინის ქ., № 4. რედაქცია ღიაა ყოველ დღე გარდა კვირა უქმეებისა დილ. 10 ს.—2 ს.

ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 1476. მდივნის № 19 საერთო №

გაზეთის დაბეჭდვა და გაცემა სწარმოებს საქართველოს ცენტრალურ ბეჭდვითი განყოფილებაში, რუსთაველის ქ., № 4.

ტელეფონი №

დღიური

— წალკის რაიონში დღეს და ხვალ იწარმოებს გრანდიოზული მუშაობა არხის გაყვანაზე, [illegible] მონაწილეობენ 2 ათასი მუშა და წითელ. არმიელი.

— საფრანგეთი ცდილობს [illegible] წინააღმდეგ პოლონეთის და რუმინეთის ამხედრებას.

№ 164 კვირა, 18 სექტემბერი, 1921 წ. ყოველდღიური გაზეთი კვირა, 18 სექტემბერი. 1921 წ. № 164

პირველი ნაბიჯი

მუშა-გლეხური საბჭოთა მთავრობა რევოლუციონური კანონმდებლობით სწყვეტს მიწის საკითხს. მაგრამ მარტო მიწის საკითხის გადაჭრით, ე. ი. მემამულეთა ექსპროპრიაციით და მათი მამულების მშრომელ გლეხებისათვის გადაცემით არ განისაზღვრება რევოლუციონური მთავრობის აგრარული პოლიტიკა. მთავარი საკითხი—გლეხის მეურნეობის ყოველმხრივი გაუმჯობესება, მისი [illegible], უმაღლეს საფეხურზე აყვანა. მართალია, გლეხი [illegible] საკუთრების, კერძო, ინდივიდუალური მეურნეობის მოყვარეა, მას არ აქვს შეგნებული საზოგადოებრივი შრომის და კოლექტიური მფლობელობის უპირატესობა და ეს აძლევს [illegible] სტიმულს გა[illegible]. მაგრამ ეს გარემოება [illegible] ჩვენ [illegible] ცხოვრებით [illegible] გლეხს, [illegible] ვაჩვენოთ ყოველი საშუალებით.

ჩვენს დასაბუთებას გლეხისადმი ორი მიზანი უნდა ჰქონდეს. პირველი ის, რომ გლეხმა იგრძნოს, საკუთარი თვალით დაინახოს ჩვენი [illegible], [illegible] მისი მეურნეობა, მის სოფელს, მის ოჯახს უნდა დაეტყოს დაპირების გამოძახილი, ხელშესახები შედეგი. ეს და მხოლოდ ეს დაარწმუნებს გლეხს იმაში, რომ საბჭოთა მთავრობა და მუშათა კომუნისტური პარტია მართლაც, თუმცა ხშირად გლეხისთვის [illegible], სიტყვით კი არ კმაყოფილდებიან; რომ მათი სიტყვა და საქმე—ერთია.

მეორე მიზანი—პრაქტიკული გაკვეთილების და გამოცდილების გზით გლეხმა შეიგნოს საზოგადო საქმის შეერთებული, კოლექტიური შრომით კეთება.

„ყველა თავისთვის, ღმერთი კი ყველასათვის“—ასეთია ყველა ქვეყნის გლეხური თქმულება, წარმოშობილი წვრილ კერძო საკუთრების ნიადაგზე, წვრილ მესაკუთრულ მეურნეობის მოქმედების ატმოსფეროში.

ცხოვრებამ რამდენიმეჯერ უკვე გამოაცალა ნიადაგი ამ გლეხურ ფილოსოფიას. საბჭოთა ხელისუფლების და კომუნისტური პარტიის ისტორიული მოწოდება—თანდათანობით, მაგრამ სწრაფად გამოაცალოს ნიადაგი ამ ფილოსოფიას და გლეხის ფსიხოლოგია გაჟღინთოს კოლექტივისტური სულისკვეთებით და სოფლის ცხოვრებით. ამ მუშაობას კი ეტყობა ადვილებს სწორედ ის კამპანიები, რომელიც უკვე ჩაუტარებიათ ჩვენს ამხანაგებს ქუთაისის მაზრის სხვადასხვა ოლქებში, და რომლის ჩატარებაც მთელი საქართველოს მასშტაბით იწყებს ახლა ჩვენი პარტია.

18 და 19 ამ თვეს განზრახულია 2000 მუშის და წითელ არმიელების დახმარებით [illegible] ველის [illegible] არხის გაყვანა [illegible]. ეს არხი [illegible] 3 ათასი დესეტინა მიწის მორწყვა[illegible].

აი საბჭოთა ხელისუფლებისა და კომპარტიისათვის საუკეთესო პროპაგანდა აგიტაციის საუკეთესო ნიმუში! გლეხის ფსიხოლოგიაში ასეთი სამუშაოს შედეგი მოახდენს ისეთს ცვლილებას, რასაც ვერ მოახდენს მთელი წლის სიტყვიერი აგიტაცია თუნდა საუკეთესო ორატორების.

მთელი რიგი ინჟინერ-ტეხნიკოსების და სხვა სპეციალისტების მიემგზავრებიან მიწათ-მოქმედების კომისარიატის და სახალხო მეურნეობის საბჭოს დავალებით საქართველოს ყველა კუთხეებისაკენ, რათა ადგილობრივად გამოიმუშაონ გეგმა მთელი რიგი, მიუცილებელი სამუშაოების სოფლის მეურნეობის, სოფლის სინამდვილის გასაუმჯობესებლად. ჩვენი პარტიის ადგილობრივ ორგანიზაციებმა, თითოეულმა კომუნისტმა და გლეხის ყველა გულშემატკივარმა ხელი უნდა შეუწყოს სპეციალისტების წინასწარ მუშაობას, შემდეგ კი თვით სამუშაოების ნაყოფიერად ჩატარებას.

ესაა გზა და ხიდი ქალაქის პროლეტარიატის და სოფლის მშრომელი მასსის მჭიდროთ შემაერთებელი, საბჭოთა წყობილების გასამაგრებლად.

მიწის რეფორმის პრაქტიკული მხარე და მისი გატარება ცხოვრებაში

(ამხ. სანაძის წერილის გამო. იხ. „კომუნისტი“ № 158)

საბჭოთა მთავრობის მიერ დაწყებული რეფორმა მიწის საკითხის გადასაჭრელად ჩვენში ერთად ერთი სწორი გამოსავალია იმ უსამართლობიდან, რომელიც საუკუნეების განმავლობაში ხდებოდა მიწის მფლობელობის და სარგებლობის დარგში. არ არის სხვა არავითარი გზა, სხვა არავითარი საშუალება ამ უსამართლობის მოსასპობლათ. მაგრამ თუ შედარებით ადვილი იყო მიწის კანონის გამომუშავება და შედგენა, რომელიც უნდა აკმაყოფილებდეს მშრომელი გლეხკაცობის ინტერესებს როგორიც არის საქართველოს საბჭოთა მთავრობის მიწის დეკრეტი № 17, ასე ადვილი როდია ამ კანონის ცხოვრებაში გატარება. უნდა წარმოიდგინოთ ის სხვადასხვაობა მიწის მფლობელობისა და სარგებლობის, ის უთვალავი ურთიერთობანი წინანდელ მემამულე და გლეხს შორის.—ურთიერთობანი, რომლებიც მიწის მშრომელთ აყენებდნენ პირდაპირ მონურ მდგომარეობაში. რა თქმა უნდა, ასეთ ურთიერთობათა გაბათილება შედარებით სძნელო საქმე არაა, ჩვენ იმათ ვაბათილებთ სწრაფათ და დაუზოგველათ.

მაგრამ მეორე მხრით არის ურთიერთობანი თვით მშრომელთა შორის. არის სხვადასხვა კატეგორიები მშრომელ გლეხკაცობისა მეტი თუ ნაკლები შეძლებულობის კვალობაზე, არის ძველთაგან დარჩენილი და გლეხკაცობის ძვალსა და რბილში გამჯდარი ტრადიციები,—და ყოველივე ეს რეფორმის ცხოვრებაში გატარების დროს წინ გვეღობება და ჩვენ მუშაობას აბრკოლებს. აშკარაა, ყველა ამ ურთიერთობათა გათვალისწინება თითქმის შეუძლებელია, და ისინი გვხვდებიან ჩვენ ცხოვრებაში თითქმის ყოველ ფეხის ნაბიჯზე. მხოლოდ იმას, ვისაც სისწორით შეთვისებული აქვს საბჭოთა ხელისუფლების დედა აზრი და მნიშვნელობა, ვინც საფუძვლიანად იცნობს საბჭოთა კანონებს მიწის შესახებ, მხოლოდ იმას შეუძლია სამართლიანად გადაჭრას ყველა ის კითხვები, რომლებიც გამომდინარეობენ მიწის მფლობელობის და სარგებლობის ძველ ურთიერთობათაგან, მაგ., ლალის ანუ მიწის იჯარის გადახდის საკითხი და სხვ. სამწუხაროთ, ასეთი პირები ჩვენ ცოტანი გვყავს. და ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ მიწის საკითხის ნიადაგზე ადგილი აქვს ბევრ გაუგებრობას და შეიძლება პირდაპირ ბოროტმოქმედებასაც.

მაგრამ მიწის რეფორმის ცხოვრებაში გატარებას ხვდება კიდევ სხვა გვარი, უფრო ტეხნიკური ხასიათის დაბრკოლებაც. ჩვენ ვამბობთ იმაზე, რომ მიწის რეფორმის გატარება ცხოვრებაში მთელ საბჭოთა საქართველოს ფარგლებში, თანახმად მიწის დეკრეტისა № 17, თხოულობს წინასწარ მუშაობის შესრულებას; [illegible] ამისთვის აუცილებლად საჭიროა, სანამ რეფორმის განხორციელებას მოეკიდებოდეთ ხელს, გამორკვეულ უნდა იქნას ყველა თავისუფალ ანუ დასანაწილებელ მიწების რაოდენობა როგორც საერთოთ მთელ რესპუბლიკაში, ისე ცალკე რაიონებში, მაზრებში და სოფლებში; აგრეთვე საჭიროა გამორკვევა უმიწოწყლოთა და მცირე მიწის პატრონთა რაოდენობისა როგორც ცალკე სოფლებსა და მაზრებში, ისე მთელ რესპუბლიკაში; და ამავე დროს მიწის საშუალო ნორმის გამომუშავება საშუალო ოჯახისათვის. აშკარაა, თუ ასეთი ცნობები არ გვექნება ხელში, მთავრობა ისე ვერ შეუდგება მიწის დანაწილებას მშრომელთა შორის მთელ რესპუბლიკის ფარგლებში. ისიც აშკარაა, რომ ასეთი ცნობების შეგროვება და შემდეგ იმათი განხილვა და შესწორება თხოულობს დროს და ამ ხნის განმავლობაში რეფორმის გატარება ცხოვრებაში უნდა შეჩერებული იქნას. ეს, რა თქმა უნდა, ვნებს იმათ ინტერესებს, ვინც მიწას საჭიროებს დღესვე. და ამ გარემოებამ შეიძლება რამდენიმეთ სახელიც გაუტეხოს გლეხკაცობის თვალში საბჭოთა ხელისუფლებას, მაგრამ ამ შემთხვევაში ჩვენ დასაშვებათ ვთვლით დროებით ზომების მიღებას გაჭირვებულ გლეხების დასაკმაყოფილებლათ მიწით. აქ, ამ ნიადაგზე, მიწათმოქმედების კომისარიატის სამაზრო განყოფილებებს და მიწის კომიტეტებს შეეძლოთ ფართო თვითმოქმედების და თაოსნობის გამოჩენა. სამწუხაროთ, სინამდვილეში ჩვენ ჯერ ამას ვერ ვხედავთ, ან თუ ვხედავთ ძლიერ იშვიათათ.

და ასეთ იშვიათ მოვლენას წარმოადგენს ხონის რაიონი, როგორც ამას მოწმობს ამხ. სანაძის წერილი (კომუნ., № 158) როგორც ჩანს ამ წერილიდან ხონის ამხანაგებს და კერძოთ თვით ხსენებულ წერილის ავტორს მიწის რეფორმა გაუგიათ სწორედ ისე, როგორც ეს წარმოდგენილი ჰქონდა თვით მთავრობას. და ამავე დროს მის პრაქტიკულ განხორციელებასაც შესდგომიან. მასთან მეტად საგულისხმიეროა ის გარემოებაც, რომ ხსენებულ ამხანაგების მიერ გადადგმული ნაბიჯი, რამდენადაც ეს ჩანს ამხ. სანაძის წერილიდან, თითქმის ყველა სწორე და მისაღებია, მით უფრო, რომ ყოველივე ეს პირდაპირ გამომდინარეობს ჩვენი მთავრობის მიერ გამოცემულ მიწის კანონებიდან.

რა თქმა უნდა, როგორც კი მიწათმოქმედების კომისარიატი და მთავრობა იმ წინასწარ მუშაობას, რომელზედაც ჩვენ ზევით ვამბობდით, ხონის რაიონში დროებით მიღებული მიწის საშუალო ნორმა და სხვა ზომები შეიცვლება თანახმად იმ ნორმებისა, რომლებიც რესპუბლიკანურ ფარგლებში იქნება მიღებული.

მიუხედავად ამისა ეს გადადგმული ნაბიჯი მოსაწონია, ვინაიდან ის მშრომელი გლეხკაცობის მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლათ არის გაკეთებული; მისალმება და მოსაწონია აგრეთვე ყველა ის შენიშვნები და მოსაზრებები, რომლებსაც ამხ. სანაძე იძლევა თავის საყურადღებო წერილში. თავის თავად იგულისხმება, რომ ყველა ასეთ მოსაზრებებს და პრაქტიკულ დაკვირვებებს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს მიწის რეფორმის ცხოვრებაში გასატარებლად. ჩვენ სიამოვნებით და დიდი ყურადღებით გადავიკითხეთ ამხ. სანაძის წერილი, რომელიც სავსეა პრაქტიკული შენიშვნებით და დაკვირვებით და ვურჩევთ ყველა ჩვენ ამხანაგებს, რომლებიც ახლო უდგანან მიწის რეფორმის საქმეს, შესაფერი ყურადღებით გადაიკითხონ ის და გამოიყვანონ იქიდან სათანადო დასკვნები.

თავდაპირველი რეფორმის გატარებისთვის მოსამზადებელი მუშაობა უკვე დაწყებულია და საკმარისათ ჩქარი ნაბიჯით მიდის წინ, ასე რომ მომავალი გაზაფხულიდან, ჩვენ იმედი გვაქვს, რეფორმის განხორციელებას შევუდგებით რესპუბლიკანურ ფარგლებში. მეტად საინტერესო და სასარგებლოც იქნებოდა, რომ ისეთნაირი მუშაობა, როგორიც მოუხდენიათ ხონის რაიონში მიწის რეფორმის ირგვლივ, მომხდარიყო სხვა რაიონებშიაც, მაგ., ნორმების გამომუშავება, მიწის მიმღებების დაყოფა კატეგორიებათ, საეზო ნორმები, და სხვ. და სხვ. მაშინ რეფორმის დამთავრება, მისი გატარება ცხოვრებაში ერთი ათად გაადვილდებოდა. ჩვენ ვურჩევთ მხოლოდ სხვა რაიონების და მაზრების ამხანაგებს ყურადღება მიაქციონ ხონის ამხანაგების ნაბიჯებს და რამდენათაც შეიძლება მიბაძონ მათ მიწის რეფორმის საქმეში.

ჩვენ დაგვრჩა აქ მხოლოდ ერთი შენიშვნის გაკეთება ამხ. სანაძის წერილის გამო. საქმე აი რაშია: თავის წერილში ამხ. სანაძე ეხება აგრეთვე მენშევიკების აგრარულ რეფორმას და საერთოთ სისწორით და მართლათ ახასიათებს მას. მხოლოდ ის ცდება, როცა ამბობს, რომ მენშევიკების რეფორმამ „მოსპო მსხვილი მიწათმფლობელობაო“. ეს დებულება სიმართლეს მოკლებულია. ფაქტიურათ და არსებითათ მენშევიკების აგრარული რეფორმა არ სპობდა მსხვილ მიწათმფლობელობას, მართალია ერთ დროს ფიქრობდენ მაქსიმალურ, უდიდეს ნორმის დაწესებას მიწათმფლობელთათვის, რომლის ზევით არავის არ შეეძლო მიწის შეძენა, მაგრამ ეს მხოლოდ ოცნებათ დარჩა და სინამდვილეში მსხვილი მიწათმფლობელობა არსებითათ ისევ ძალაში დარჩა, ჯერ თქვენ ყურადღება მიაქციეთ მენშევიკების ნორმებს: 1) ვენახები, ბაღები და საერთოთ კულტურულათ დამუშავებული მიწები 7-დან 10 დესეტინამდე; 2) სახნავ სათესი მიწები 15 20 დესეტინამდე და 3) საძოვრები და სხვ. 40 50 დესეტინამდე. დავეთანხმოთ, რომ ეს ნორმები საშუალოზე მეტია. მაგრამ ეს არაფერი. ყველამ კარგათ იცის, რომ ძველი მემამულეები ახერხებდენ, რომ მათ შერჩენოდათ ყველა ის მიწები, რომლებიც წინეთ იმათ ეკუთვნოდათ [illegible] და ათასგვარი ეშმაკობით, რაც არავისთვის დაფარული და საიდუმლო არ იყო, ისინი ყოფდენ თავის მამულებს ოჯახის წევრებს შორის, და თითოეული წევრი ღებულობდა თავის ნორმას. გარდა ამისა, ზოგ შემთხვევაში მენშევიკების მთავრობა ყოფილ მემამულეებს [illegible] უტოვებდა მთელ მამულს იჯარით მეტად შეღავათიან პირობებში. მაგრამ ამით კიდევ არ გათავებულა საქმე. მენშევიკებმა დააკანონეს მიწის ყიდვა გაყიდვა. მართალია, ნორმის ფარგლებში, მაგრამ ეს მხოლოდ პირველი ნაბიჯი იყო, რასაც ლოღიკურათ მიწის შეუზღუდველი ყიდვა გაყიდვა და სპეკულიაცია უნდა მოყოლოდა. აშკარაა, რომ ყოველივე ეს სრულებით არ ნიშნავს იმას, რომ მენშევიკების აგრარულმა რეფორმამ მოსპო კერძო მსხვილი მიწათმფლობელობა. პირიქით ყოველივე ამტკიცებს იმას, რომ მენშევიკები ხელს უწყობდენ და შველიდენ ასეთი მიწათმფლობელობის განვითარებას, ისინი პირდაპირ აკანონებდენ მას, და ჩვენ გვიკვირს, რომ ისეთ დაკვირვებულმა ამხანაგმა, როგორიც არის ამხ. სანაძე, ვერ შენიშნა ეს გარემოება.

აი ის დებულება, რომელშიაც ჩვენ არ ვეთანხმებით ამხ. სანაძეს და რისთვისაც რედაქციამ მის წერილს შენიშვნა გაუკეთა. მაგრამ ამ გარემოებას არსებითათ დღეს ჩვენთვის პრაქტიკული მნიშვნელობა არა აქვს და წერილის ეს ნაკლი სავსებით იფარება იმ დიდი ღირსებით, რომლებიც ამხ. სანაძის წერილს აქვს.

ფ. მახარაძე.

საბჭოთა რუსეთის პრესა

საბჭოთა სახელმწიფოს დამოკიდებულება კაპიტალისტებთან.

(შრომისა და თავდაცვის საბჭოს ნაკაზი ადგილობრივ საბჭოთა დაწესებულებებისადმი).

ეს საკითხი ჩვენი ეკონომიური პოლიტიკის ერთ ძირითად საკითხათ გადაიქცა ბევრისათვის.

სამ წელზე მეტია საბჭოთა ხელისუფლება დევნის კაპიტალისტებს, ართმევდა მათ კერძო საკუთრებას, ანადგურებდა ფიზიკურად თუ ისინი გაუწევდენ მას შეიარაღებულ წინააღმდეგობას, მოაწყობდენ შეთქმულებას და სხვ.

და აი, საბჭოთა ხელისუფლება არა თუ იწვევს სამსახურში ყოფილ კაპიტალისტებს, არამედ ნებას აძლევს მათ [illegible], გახსნან სამრეწველო დაწესებულებები და იჯარითაც აძლევს კიდევ მათ ზოგიერთ ფაბრიკა ქარხნებს.

ეს გარემოება ბევრს აფიქრებს.

აქვე უნდა შევნიშნოთ, რომ საბჭოთა ხელისუფლებას თავის საერთო პრინციპიალური დამოკიდებულება კაპიტალისტებისადმი ოდნავადაც არ შეუცვლია. კაპიტალისტთა კლასი როგორც იყო, ისევ რჩება საბჭოთა ხელისუფლების თვალში მუშებისა და მშრომელ გლეხების უბოროტესი მტერი. საბჭოთა ხელისუფლება ყოველთვის უთითებდა ამაზე ყველა მშრომელებს და დიდი ხანი არ არის, რაც მან აღმოაჩინა კაპიტალისტებისაგან მოწყობილი შეთქმულებათა მთელი რიგი.

მაგრამ საბჭოთა ხელისუფლების სამი წლის ბრძოლამ კაპიტალისტების წინააღმდეგ მოგვცა მათზე სრული გამარჯვება. ეს პირველი, მთავარი და ძირითადია, რაც სახეში უნდა ვიქონიოთ, თუ ჩვენ გვინდა გავიგოთ საბჭოთა ხელისუფლების ახალი ეკონომიური პოლიტიკა.

რასაკვირველია კაპიტალისტებს არ დაუტოვებიათ ძველი პლანები ძალაუფლების კვლავ ხელში ჩასაგდებათ. საზღვარგარეთ მათ აქვთ თავიანთი ორგანიზაციები. მაგრამ მათი კლასიური ძალა გატეხილია. სახელმწიფო ძალა-უფლება მტკიცედ უპყრიავს მუშებსა და გლეხებს. მათ ხელშია არა მარტო სახელმწიფოს მთელი მართვა გამგეობა, მთელი შეიარაღებული ძალები, ყველა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, არამედ მთავარი სამეურნეო ძალებიც: ყველა ფაბრიკა ქარხნები, მიწები, მაღაროები, ტრანსპორტ-ტელეგრაფი, მსხვილი საფინანსო საშუალებანი და სხვ.

ამიტომ ნაკაზი სამართლიანად ამბობს, რომ ეხლა კაპიტალისტები და მათთან დამოკიდებულება არ არის საშიში. პირიქით საბჭოთა ხელისუფლების წინ წამოიჭრა საკითხი: როგორ გამოიყენოს მან რესპუბლიკის კეთილდღეობისთვის ცალკე კაპიტალისტების სამეურნეო ცოდნა, გამოცდილება და ორგანიზაციული ნიჭი?

მეორე არა ნაკლები არსებითი გარემოება არის შემდეგი: საბჭოთა ხელისუფლება ებრძოდა ბურჟუაზიას, კაპიტალისტებს, მემამულეებს, მსხვილ და საშუალო წარმოების საშუალებათა (ფაბრიკა ქარხნების, მიწების, ფულის და სხ.) მესაკუთრეებს: მაგრამ საბჭოთა ხელისუფლება არასოდეს არ ებრძოდა წვრილ მესაკუთრეებს — გლეხებს, ხელოსნებს, შინა მრეწველთა და სხ. პირიქით წვრილი მესაკუთრეები ეხმარებოდნენ საბჭოთა ხელისუფლებას ბურჟუაზიასთან ბრძოლაში. საბჭოთა ხელისუფლებამ წვრილ მესაკუთრეებს არა თუ არ წაართვა წარმოების საშუალებანი, არამედ, პირიქით, გლეხებს დაურიგა მემამულეების მიწები და წვრილი მწარმოებლები გადაარჩინა ძლიერ და საშიში მეტოქე-ფაბრიკანტ მექარხნეებისაგან.

ეს ყველამ იცის, მაგრამ ყველას არ ესმის თუ რა გამომდინარეობს აქედან.

წვრილი მრეწველი ქმნის როგორც მსხვილი კაპიტალისტიც, არა მხოლოდ თავის კერძო საჭიროებისათვის, არამედ გასაცვლელად, გასაყიდათ, ბაზრისათვის. სხვანაირად მის მეურნეობას არსებობა არ შეუძლია, რადგანაც ის ვერ აწარმოებს ყველა საჭირო პროდუქტებს.

წვრილ მწარმოებელთა შორის გაცვლა ძლიერ შეიზღუდა სამოქალაქო ომის დროს, მაგრამ მაშინაც ის ერთი დღითაც არ შეწყვეტილა. და მშვიდობიანობის ხანაში გადასვლასთან საქონლის გაცვლა გამოცვლა წვრილ მწარმოებელთა შორის უეჭველად უნდა გაძლიერებულიყო. ამ გაცვლა გამოცვლაში უეჭველად იბადება შუამავალი—ვაჭარი. გაცვლის განვითარებასთან ერთად აუცილებლად ჩნდება კაპიტალისტები და კაპიტალისტური დამოკიდებულება.

საბჭოთა ხელისუფლება ანგარიშს უწევს სრულიად აუცილებელს და ჩვენი ნებიდან დამოუკიდებელ მდგომარეობას. კაპიტალისტები არიან და გაჩნდებიან, კაპიტალისტური დამოკიდებულება განვითარდება მიუხედავათ იმისა გვსურს ეს ჩვენ თუ არა, რადგანაც ჩვენ ქვეყანაში უმრავლესობა წვრილი მწარმოებელია. მთელი კითხვა იმაშია. შეგვიძლია თუ არა განსაზღვრული ზღუდე დაუდვათ კაპიტალისტურ დამოკიდებულების განვითარებას? და რამდენადაც ის აუცილებელია, შეგვიძლია თუ არა გამოვიყენოთ ის მშრომელთა სასარგებლოდ?

ჩვენთვის სავსებით ცხადია შემდეგი:

„მუშურ-სახელმწიფოს აქვს საკმაო საშუალება, რომ მხოლოდ განსაზღვრულ ზომამდი დაუშვას ამ (კაპიტალისტური) დამოკიდებულების განვითარება, რომლებიც სასარგებლო და აუცილებელია წვრილ წარმოების მდგომარეობაში და აგრეთვე კონტროლი გაუწიოს ამ დამოკიდებულებას.

უპირველესად ყოვლისა სრულიად ნათელია, რომ საბჭოთა სახელმწიფოს შეუძლია გამოსცეს, როგორც მას სურს, კანონები და წესები კაპიტალისტების მოქმედებისათვის. მაგალითად მას შეუძლია ნება დართოს გახსნას მხოლოდ ის სამრეწველო წარმოებები, რომელთა მუშების რიცხვიც განსაზღვრულ ნორმას არ აღემატება (წვრილ საწარმოო დაწესებულებათა გახსნის ნებართვას საბჭოთა ხელისუფლება იძლეოდა წინათვე) მას შეუძლია ზოგიერთი კერძო წარმოება სრულიად აკრძალოს შეუძლია კერძო მწარმოებლებს ცოტა თუ ბევრად მნიშვნელოვანი სამრეწველო გადასახადები დაადოს. მას შეუძლია არ დაუშვას კაპიტალისტებსა და მათი მრეწველობის ერთმანეთთან შეერთება. და ბოლოს საბჭოთა სახელმწიფო [illegible] იძულებით ზომის წინაც თუ კი ამას საჭიროება მოითხოვს.

მაგრამ უმთავრესი ის არის, რომ საბჭოთა სახელმწიფოს, როგორც ვთქვით, ხელში აქვს საკმაო სამეურნეო ძალები, რომლებითაც შეუძლია, იძულებით ზომებისადმი მიუმართავად, შეზღუდოს კაპიტალისტურ დამოკიდებულების განვითარება და ჩააყენოს ის განსაზღვრულ ფარგლებში.

ტრანსპორტ-ტელეგრაფი სახელმწიფოს ხელშია და საკმაოა მოუსპოთ კაპიტალისტებს შესაძლებლობა ისარგებლონ ამ საშუალებით რომ მათ ფაბრიკებზე პროდუქტების წარმოება უაზრობათ გადაიქცეს.

ყველაზე მსხვილი და საუკეთესო სამრეწველო წარმოებები იმყოფება სახელმწიფოს ხელში: საჭიროა მხოლოდ მათი ამოქმედება და განვითარება, რომ კონკურენციის საშუალებით დასცეს ბაზარზე კერძო მწარმოებელის ყოველნაირი საქონელი. [illegible] კი სანამ საბჭოთა სახელმწიფოს არ განუვითარებია სავსებით წარმოება თავის ფაბრიკა-ქარხნებში, კერძო წარმოება საჭირო და სასარგებლოა. ის არა თუ გაამრავლებს პროდუქტების რაოდენობას, რომლებიც საჭიროა გლეხურ მეურნეობის და მოსახლეობის დასაკმაყოფილებლად, არამედ, კიდეც დაეხმარება მსხვილ სახელმწიფოებრივ წარმოებასაც (მეტი იქნება პური, სათბობი და ნედლი მასალა, მრავალგვარი დამხმარე წარმოებანი და სხვ.).

აი, რისთვის აძლევს უფლებას საბჭოთა ხელისუფლება არა თუ კერძო საკუთრო—სამრეწველო წარმოების გახსნას, არამედ, იჯარითაც სცემს კაპიტალისტებზე ზოგიერთ სახელმწიფო ფაბრიკა-ქარხნებს (რომლების ამუშავებაც ეხლა ჩვენ თითონ არ შეგვიძლია). კიდევ მეტი: ამჟამად საბჭოთა ხელისუფლება ყოველნაირად ხელს უწყობს კერძო ინიციატივას სამეურნეო აღმშენებლობასა და საქონლის გაცვლა გამოცვლაში. ეხლა უმთავრესი საკითხია შევამსუბუქოთ, შევანელოთ ასე თუ ისე სამეურნეო გაჭირვება.

ამნაირად, ეხლა მთელი ჩვენი ყურადღება უნდა მივაქციოთ იმას, რომ დაწვრილებით შევისწავლოთ თუ როგორი ფორმები მიიღო ჩვენში კაპიტალისტურ დამოკიდებულების განვითარებამ და გამოვძებნოთ სახელმწიფოს მხრივ ანგარიშისა და კონტროლის სათანადო ზომები კაპიტალისტურ წარმოებისათვის. ეს ზომები უნდა იყოს ისეთი, რომ მით კერძო სამეურნეო შემოქმედება არ შეიზღუდოს, უკეთ ვთქვათ. არ აიკრძალოს, არამედ წახალისდეს, მხოლოდ იმ პირობით, რომ კაპიტალისტებმა დაიცვან საბჭოთა ხელისუფლების ყველა სათანადო დადგენილებები.

ნაკაზი ავალებს ადგილობრივ სამეურნეო ორგანოებს მიაწოდონ დაწვრილებითი ანგარიშები თუ რა მდგომარეობაში იმყოფება საქმე და რა გაკეთდა მათგან კერძო სამეურნეო შემოქმედების წასახალისებლად.

რამდენად ვითარდება კერძო ვაჭრობა და როგორ უწევენ მას კონტროლს? კლებულობს თუ არა ვაჭრობის განვითარებასთან ერთად „მეშჩანობა“? არის თუ არა კაპიტალისტებისაგან სამრეწველო წარმოება, საჭირო ბინების იჯარით აღების წინადადება, ან და არის თუ არა შემოსული შეგროვების, შესყიდვის გაყიდვის პროდუქტების განაწილების კომისარიატების წინადადებები? როგორ კონტროლს უწევენ კაპიტალისტებს? ვითარდება თუ არა შინა მრეწველობა? ახალისებენ თუ არა დამოუკიდებელ ინიციატივას საქონლის გაცვლისა და სამეურნეო შემოქმედების დარგში? ეძლევა თუ არა შეღავათი იმ გლეხებს და მეხელოსნეებს, რომლებიც სახელმწიფოს აძლევენ გასაცვლელად თავის ზედმეტ პროდუქტებს? ეძლევა თუ არა ასეთ გლეხებს და შინა მრეწველებს წასახალისებლად წარმოების საშუალებათა საჭირო იარაღები და პირველ მოთხოვნილების საგნები?

უყენებს რა ასეთ კითხვებს ადგილობრივ სამეურნეო ორგანოებს, ნაკაზი ამით უთითებს განსაზღვრულ ზომებზე, თუ კი ისინი ამას თითონ ვერ მიმხვდარან. ანგარიშები ადგილებიდან დაგვანახვებენ როგორც გამოუცდელობით გამოწვეულ სუსტი ცდის მაგალითებს, ისე ჩვენი მუშაობის დადებითი შედეგებს. შრომისა და თავდაცვის საბჭოს ამით საშუალება მიეცემა გამოასწოროს ნაკლი-დაუხმაროს და მთელ ხაზში განამტკიცოს საქმის სწორი დაყენება.

რაც უმთავრესია—ყველა ამ ანგარიშების შედეგათ შრომისა და თავდაცვის საბჭოს გათვალისწინებული ექნება ზომა იმ საზღვრების რომლებშიაც საჭიროა დავუშვათ კაპიტალისტური დამოკიდებულებათა განვითარება.

ვ. კარპინსკი.

„ბედნოტა“ № 1003.

წითელ რესპუბლიკებში

საქართველო

ზუგდიდი, 15 სექტ. (დეპ.) მაზრაში მოსავლის პირი კარგია, თუ უკანასკნელმა ავდარმა ცუდად არ იმოქმედა. ყურძნის მოსავალიც კარგია.

ვოლგის მხარის დამშეულთა დამხმარე კომისია 18 სექტემბერს მართავს სალამოს დამშეულთა სასარგებლოდ.

მაზრაში გახსნილია 25 სახალხო სამკითხველო.

ოზურგეთი, 15 სექტ. (დეპ.) დამკვრელი წესით მოეწყო სახელმწიფო ბანკის და გამომცემლობის განყოფილება სად. ნატანებზე. გახსნილია მიმღებ გადამცემი პუნქტი.

სკოლების თითქმის ყველა შენობებს სჭირიათ კაპიტალური რემონტი. საგანგებო სალიკვიდაციო კომისია მაზრის მასშტაბით აწარმოებს წერა-კითხვის უცოდინართა აღრიცხვას. გახსნილია 15 პუნქტი უცოდინართა სალიკვიდაციოთ. სწარმოებს სკოლების და სკოლის მუშაკთა გადაჯგუფება. ტარდება მთლიანი საშრომო სკოლის რეფორმა, განზრახულია ადგილობრივი პერიოდული ორგანოს გამოცემა. განზრახულია საბავშვო ბაღების და მოედნების გახსნა.

მოსავლის პირი საშუალოა. დაიწყო შემოდგომის წვიმები.

ახალი სენაკი 13 სექტ. (დეპ.) ახალსენაკში მოეწყო სამაზრო პოლიტ განათლების განყოფილება, რომელმაც გამოიმუშავა უახლოესი მუშაობის გეგმა მაზრის მასშტაბით.

13 სექტემბერს საორგანიზაციო განყოფილებამ მოიწვია სათანადო დაწესებულებათა წარმომადგენლების კრება. სამი კაცისაგან არჩეულია კომისია ცენტ. მუშათა კლუბის მოსაწყობად. კომისიამ 20 სექტემბრისათვის უნდა დაასრულოს მუშაობა.

მიღებულია ზომები სახალხო უნივერსიტეტის გასახსნელად.

ოზურგეთი. 14 სექტ. (დეპ.) სამტრედიაში მოეწყო სახ. ბანკის და გამომცემლობის განყოფილება სადგურზე გახსნილია მიმღებ გადამცემი პუნქტი. განზრახულია საბავშვო ბაღის გახსნა 50 ბავშვისთვის. ხდება უცოდინართა აღრიცხვა, რომელთა რიცხვი დაახლოვებით უდრის 17 000 კაცს, უცოდინარობის სალიკვიდაციოდ რაიონში განზრახულია 50 სკოლის გახსნა.

რუსეთი

ახალი ეკონომიური პოლიტიკა

მოსკოვი. 17 სექ. (რადიო) მოსკოვის გუბერნიის მნიშვნელოვან წარმოებათა სიაში, რომელთა მმართველობა წარმოებს სახელმწიფოებრივ საფუძველზე. საერთო სახელმწიფოებრივი ფონდის ანგარიშზე შევიდა 315 წარმოება 150.494 მუშით. წარმოებები უზრუნველყოფილი იქნებიან სათბობ მასალით. წარმოებათა სია, რომელნიც იჯარით გაიცემიან, შეიცავს ჯერ-ჯერობით 254 წარმოებამდის 16,000 მუშით. შემდეგში ეს რიცხვი შესამჩნევათ გადიდებულ იქნება.

12 სექტემბრამდის გაცემულია იჯარით 26 წარმოება, ვადა 1—15 წლამდე—უმთავრესად სასურსათო მრეწველობის.

12 წარმოება გადაეცათ კოოპერატივს. სულ მიღებულია განცხადება 277 წარმოებაზე.

ეპიდემიის მოძრაობა

მოსკოვი 17 სექტემბერი (რადიო) ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის ცნობით, ხოლერის ეპიდემიამ იკლო. იმ დროს, როდესაც ივლისში აღრიცხული იყო 74.700 შემთხვევა, აგვისტოს პირველ ნახევარში იყო მხოლოდ 16 781 შემთხვევა. მე-3 კვირაში 1701 და მე 4-ში ჯერ არ სრულ ცნობებით 290 შემთხვევა. სულ 6 სექტემბრისთვის აღრიცხულია 126 760 შემთხვევა ხოლერისა. უფრო ძლიერს ეპიდემიას უფას, სარატოვის და სამარის გუბერნიებში ეპიდემია ახალ ადგილებში არაა შემჩნეული.

საზღვარ-გარეთის საქონლის მოსვლა.

მოსკოვი. 16 სექ. (რადიო) საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის ცნობით, აგვისტოს მეორე ნახევარში პეტროგრადში ჩამოვიდა 22 უცხოური გემი 2418375 ფუთ. შემდეგი საქონლით: ფქვილი, ხორბალი, ლიანდაგები, ბანდაჟები, გუთნები, ნახშირი და დამარილებული თევზით. ნოვოროსიისკში ამ ხნის განმავლობაში ჩამოვიდა 2 გემი 330,000 ფუთი კოქსით.

საზოგადო მუშაობა

სამარა. 15 სექ. (რადიო). ბუზულუკის მაზრაში მოეწყო საზოგადო სამუშაოები, რომლებშიც ჩაბმულია 6,000 კაცი. დღიური ფასი უდრის 7,000 მანეთს.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

საფრანგეთი

საფრანგეთის ჯოჯოხეთური ზრახვები.

მოსკოვი. 16 სექ. (რადიო). გარეშე საქმეთა სახ. კომისარიატმა გამოაქვეყნა ცნობა, რომელშიაც ამხილა საფრანგეთის ცდას, გამოიწვიოს პოლონეთის და რუმინეთის ომი რუსეთთან. საფრანგეთის ელჩმა გადასცა პოლონეთის მთავრობას ნოტა, რომელშიაც ნათქვამია: „ეხლა, როცა რუსეთში შიმშილობაა და საბჭოთა მთავრობის მთელი ძალღონე მიმართულია მასთან საბრძოლველად, პოლონეთს და რუმინეთს ეძლევათ ხელსაყრელი შემთხვევა წაუყენონ რუსეთს ულტიმატუმის ფორმით მაქსიმალური მოთხოვნები, [illegible] შემთხვევაში დაიწყონ საომარი მოქმედებანი“. [illegible] საფრანგეთის მთავრობა წარუდგენდა საბჭოთა რუსეთს ულტიმატუმ მოთხოვნებს. შემდეგ საფრანგეთის მთავრობა მოითხოვს პოლონეთის ჯარის დემობილიზაციის შეჩერებას და რუმინეთის უმაღლესი ხელმძღვანელობის გადაცემას საფრანგეთის გენერალურ შტაბისადმი. საფრანგეთის, პოლონეთის და რუმინეთის ერთი ულტიმატუმი უნდა ყოფილიყო წარდგენილი, როცა პოლონეთის და რუმინეთის ჯარები საომრად მზად იქნებოდნენ. საფრანგეთის ნოტა ითხოვს პოლონეთს, რომ საფრანგეთის მთავრობა შესრულებს ულტიმატუმს და წავა მეტად მძიმე დათმობებზე. იმის შემთხვევაში, საფრანგეთი გაუწევს პოლონეთს ფართო სამხედრო და ფინანსიურ დახმარებას. ასეთივე ნოტა გაეგზავნა რუმინეთს, რომელიც იზიარებს საფრანგეთის პოლიტიკას. გარეშე საქმეთა კომისარიატის ცნობებით, ნოტა განხილულ იქნა პოლონეთის კაბინეთის მიერ, და, თუმცა თანაგრძნობით შეხვდნენ მას პოლონეთის პოლიტიკის უმაღლესი ხელმძღვანელნი, მაინც საფრანგეთის წინადადება პოლონეთის მიერ უარყოფილ იქნა (როგორც რუმინეთის მიერაც). პოლონეთი დასთანხმდა შეიარაღებას [illegible], მაგრამ შეიარაღებულ შეტაკებამდე საქმე არ მიუყვანიათ. ერთდროულად პოლონეთი არკვევს, რა დათმობის საფასურით ზემო სილეზიის საკითხში, შეიძლება გერმანიამ დაიცვას ნეიტრალიტეტი, პოლონეთ რუსეთის ომის შემთხვევაში. გარეშე საქმეთა კომისარიატი აქვეყნებს საფრანგეთის ჯოჯოხეთურ ზრახვებს მშრომელთა, მსოფლიოს პატიოსან მოქალაქეთა მიერ მსჯავრის დასადებად.

ტაკე იონესკუს განცხადება

ოდესა. გაზ. „ლიტერატორულ“ იტყობინება, რომ ტაკე იონესკუმ მინისტრთა საბჭოს სხდომაზე განაცხადა, რომ საფრანგეთის მხრივ დამშეულ რუსეთისადმი დახმარებაზე ლაპარაკიც არ შეიძლება, ვინაიდან საფრანგეთი მხოლოდ ხელსაყრელ დროს უცდის საბჭოთა რუსეთზე თავდასასხმელად. გაზ. „ლუპტა“ თავის მხრივ ავსებს ამ ცნობებს ტაკე იონესკუს შემდეგი სიტყვებით: „საფრანგეთი თვითონ არ [illegible] ძალა ექსპედიციისათვის. არ უნდა დავივიწყოთ, რომ უცხოელთა შესევის დროს, ხალხი, [illegible] ფორმის მიუხედავათ, შეიძლება აღდგეს, როგორც ერთი კაცი. ჩვენთვის ცხადია, რომ საფრანგეთს უნდა რუსეთს დაუსიოს რუმინეთის და პოლონეთის ჯარები. [illegible] უნდა იყოს კაცი, რომ იფიქროს, რომ პოლონეთ-რუმინეთის შეერთებული ჯარები შეძლებენ რუსეთის უსაზღვრო ტერიტორიის ოკუპაციას. სინამდვილეში უნდა ვიგონოთ, რომ [illegible] ერთი დნესტრის ხაზს დაცვა მოითხოვს [illegible] ჯარს, ჩვენთვის საკმარისია [illegible], თუ ჩვენს საზღვრებს დავიცავთ.

გაზ. „[illegible]“ ამ საკითხის გამო წერილში „[illegible] პოლიტიკა“ სწერს: „[illegible] ბოლშევიკების [illegible]. ტაკე იონესკუ [illegible] სხვის ხელში და სრულიად არ უწევს ანგარიშს თავის ხალხის განწყობილებას. თუ საფრანგეთს და პოლონეთს სურთ შეებან დაიწყონ რუსეთის წინააღმდეგ, ჩვენ შეგვიძლია უთხრათ გზა მშვიდობისა, მაგრამ ჩვენი იმედი ნუ ექნებათ“. ამას გარდა გაზ. „ოპინია“ სწერს: „პოლონეთს ისევ ეწვია [illegible]. ამ ქვეყანას ისე განუზრახავს ავანტიურა. ჩვენი ვალია თვალი ავუხილოთ მთავრობას და უთხრათ მას, რომ მისი მთავარი საქმე უნდა იყოს მშვიდობიანობის დაცვა ქვეყანაში“. სოც. დემ. გაზ. „ლუმეა ნოუა“ სწერს: „პოლონეთისა და რუმინეთს შორის დადებული სამხედრო კავშირი ჩვენს ქვეყანას დიდ უბედურებას უქადის. ჩვენს ოლიგარხიას სურს ქვეყანას უბედურება დაატეხოს თავზე. სანამ ხელისუფლების სათავეში უდგას შავი რეაქცია, ჩვენი საგარეო პოლიტიკა შეიძლება ხალხს ძვირად დაუჯდეს“.

საფრანგეთის ელჩმა ლონდონში „რუსეთიდან შორს ხელების“ კომიტეტის დელეგაციასთან საუბრის დროს განაცხადა, რომ საფრანგეთი მართლა უგზავნის პოლონეთს და რუმინეთს სამხედრო მასალას, ამასთან ელჩი ხაზს უსვამს, რომ ეს ქვეყნები იარაღდებიან საბჭოთა რუსეთის მხრიდან თავდასხმის ასაცილებლად.

გაზეთ „ტრიბუნის“ რედაქციას

გთხოვთ იხილოთ და წაიკითხოთ „ტრიბუნის“ მე 19 №-ში მოთავსებული წერილი—„ნაციონალური პოლიტიკა“, რომლის მეხუთე აბზაცის ბოლოში სწერია: „ეროვნული სახელმწიფოს აღდგენა (ე. ი. მენშევიკების ბატონობა. რ. კ.) არ ნიშნავს ბატონობის (?) (ვისი ბატონობის?—ალბათ ბურჟუაზიის—არა? რ. კ) აღდგენას, არც რევოლუციის ღალატს“.

რ. კ.

ქრონიკა

◆ **სახალხო მეურნეობის საბჭოთა ყრილობისათვის.** 20 სექტემბრისთვის დანიშნული საქართველოს სახალხო მეურნეობის საბჭოთა ყრილობა გადაიდო 1 ოქტომბრისთვის.

◆ **სამხედრო წესები ამიერ კავკ. რკინის გზებზე.** ამიერ-კავკას. რკინისგზათა უფროსის და კომისრის ამხ. მირონოვის ხელმოწერით რკინისგზებზე გამოქვეყნებულია ბრძანება სამხედრო წესების შემოღების შესახებ. ბრძანების ძალით ყველა მუშები, ხელოსნები, მოსამსახურენი უგამონაკლისოთ ითვლებიან მობილიზაციით გაწვეულათ თავ თავის ადგილებზე დატოვებით. სამსახურიდან განთავისუფლება შეიძლება მხოლოდ მძიმე ავადმყოფობის შემთხვევაში. ყოველგვარი მოქმედებისათვის, რომლითაც დაირღვევა სახელმწიფოში არსებული წესები, რომელიც დაშლის ტრანსპორტს და ზიანს მიაყენებს საბჭოთა რესპუბლიკებს, მოსამსახურენი, მუშები და ხელოსნები, მიცემული იქნებიან სამხედრო რევოლუციონურ სასამართლოში და პასუხს აგებენ სამხედრო დროის კანონების მიხედვით. სურსათის და ბინის ხარჯზე რკინის გზის მუშები მოსამსახურეები და ხელოსნები სარგებლობენ პირველ კატეგორიის უფლებით. საოჯახო ქონება, რომელიც ეკუთვნის რკინისგზის მუშებს, მოსამსახურეებს, ხელოსნებს და მათ ოჯახებს კონფისკაციას და რეკვიზიციას არ ექვემდებარებიან. განსაკუთრებულ მკაცრ პასუხის გებას გამოიწვევს შემდეგი: მატარებელთა მოძრაობის განზრახვით შეჩერება, უპატივსადებო მიზეზის გამო მატარებლების დაკავება და სხვა სამსახურის მოვალეობის აღსრულებაში დაუდევრობა, აგრეთვე მიმოსვლის რკინის გზის აგენტების და მოსამსახურეების განკარგულებაში ჩარევა.

კავკასიის განსაკუთრებული არმიის 3 წ. თავი

საქართველოს კომპარტიის ც. კომიტეტთან მოეწყო ცენტრალური კომისია კავკასიის ცალკე არმიის სამი წლის თავის დღესასწაულის ჩასატარებლად, ამხ. მამია ორახელაშვილის თავმჯდომარეობით, მისი მოადგილეა პოლ. განათლების მმართველობის თავმჯდომარე ამხ. ხაჭაპურიძე, რომელსაც მინდობილი აქვს დღესასწაულის ტეხნიკურად ჩატარება. კავკასიის ცალკე არმიის განსაკუთრებული მნიშვნელობის გამო განზრახულია დღესასწაულს მიეცეს საზეიმო ხასიათი, რისთვისაც გამომუშავებულია დღესასწაულის შემდეგი გეგმა:

დილით, პროფკავშირები და საქ. წითელი არმია ეწყობიან თავისუფლების მოედანზე და მიესალმებიან კ. ც. ა. გამგელ ნაწილებს, აღლუმის შემდეგ, საქრევკომის, კომპარტიის, საქწითელარმიის, პროფსაბჭოს და თბილისის კომიტეტის წარმომადგენლები წარმოსთქვამენ მისასალმებელ სიტყვებს, რომლებშიც განმარტებული იქნება დღესასწაულის აზრი და მნიშვნელობა, ამასთან საქ. რევკომის წარმომადგენელი კ. არმიას გადასცემს საჩუქარს რევოლუციონურ მოღვაწეთა ალბომს, ამ დღისათვის მხატვრულად შესრულებულს და წითელ დროშას.

მისალმებათა შემდეგ, საქრევკომის და კ. პ. ცეკას წინამძღოლობით გაემართებიან ამხ. ლენინის ძეგლის დასადგმელ ადგილას, რუსთაველის პროსპ. ბოლოს ოლღის ქუჩასთან, რომელსაც საზეიმოდ ეწოდება ლენინის ქუჩა. ძეგლის გახსნის დროს შესდგება მოკლე კონცერტ-მიტინგი, გაერთიანებულ ხორის და ორკესტრის მონაწილეობით ძეგლის გახსნის ზეიმის შემდეგ მონაწილენი დაიშლებიან ვერის დაღმართით.

ცეკას, საქრევკომის, კ. ა. პოლიტგანი კ. ა. შტაბის შენობაში და მუშათა სასახლეში გამართული იქნება გირლიანდებით, ყვავილებისაგან, პლაკატებით, ხოლო ყაზარმები და კლუბები სათანადო პლაკატებით.

საღამოთი წარმოდგენები, კონცერტები, მიტინგები. ცოცხალ გაზეთის დემონსტრაცია ყველა თეატრებში და კლუბებში, აგრეთვე კინოში. დაბინდებისას განზრახულია განათება რამდენადაც შეიძლება მეტი შენობები და ქუჩები, როგორც ელექტრონით, ისე სხვა საშუალებებით. ღამით გაუშვებენ მაშხალებს ქალაქის 6 ადგილას.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პარტიული ცხოვრება

თფილისის მე 4 ხე რაიონის წევრთა საერთო კრება.

ოთხშაბათს, 14 სექტემბერს მ. ცხაკაიას სახელობის კლუბში, ვერის დაღმართზე, შესდგა მე-4-ხე რაიონის კომპარტიის წევრთა და კანდიდატთა საერთო კრება.

კრება გახსნა [illegible] რაიკომის მდივანმა ამხ. გარდაშ[illegible].

დღის წესრიგში იდგა: 1) მოხსენება საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ, 2) მოხსენება საერთაშორისო პროფკავშირის მოძრაობაზე და 3) მიმდინარე კითხვები.

პირველ კითხვაზე ვრცელი მოხსენებით გამოვიდა ამხ. ფილიპე მახარაძე, რომელმაც თავისი სიტყვა იმით დაიწყო, რომ უკანასკნელი ხნის გაზეთებიდან კრებას წაუკითხა მსოფლიო პროლეტარიატის გაერთიანებისა და ძალის შემოკრების აშკარა დამამტკიცებელი ფაქტები, რომელიც ყველას—მტერსაც და მოყვარესაც—გარკვევით უჩვენებს რომ [illegible] ეკონომიური და პოლიტიკური [illegible] მასშტაბში თუმცა ნელა, მაგრამ მაინც მიმდინარე ბრძოლა [illegible] და [illegible] ლომის ვხედავთ, ფართო ვხედავთ. ამ ბრძოლაში [illegible] და [illegible] ერთი მტრის მოპირდაპირე ძველი და ახალი ქვეყანა, [illegible] უახლოვდება,—[illegible] იმპერიალიზმის წინაშე დგება. ეს მაქსიმალური ენერგიის გამოჩენა და ბრძოლის [illegible] ორ [illegible] ბოლოს, რაც ეხება იმპერიალისტურ-კაპიტალისტურ ევროპას, არის დროს, როც [illegible] არ ახსოვს. [illegible] ჩვენ ეხლა ვიყოფებით [illegible] მსოფლიო [illegible] როდის დადგება ეს დღე,—ხვალ, ზეგ, თუ [illegible] წლების შემდეგ,—ამის თქმა ეხლა დანამდვილებით არ შეგვიძლია; ჩვენ შეგვიძლია ვთქვათ რომ ამის ნიშნები [illegible], რომლებიც მას ჰქონიან შესაძლებლობით ახლო მომავალში—დაასკვნა ამხ. ფილიპემ. შემდეგ შეეხო გერმანიის მდგომარეობას და იტალიის დროშით [illegible] პროლეტარულ რევოლუციას, [illegible] რუსეთის პროლეტარული რევოლუციის ფაქტორები და განაგრძო: თუ ევროპის პროლეტარიატი ემყარება რუსეთის [illegible] დიდ [illegible] სარგებლობს, იმავე [illegible] უწყვეს და საოგებლოს, მისი [illegible] მსოფლიო ბურჟუაზიაც, რუსეთის ბურჟუაზია დარწმუნებულია რომ უნდა მოკვდეს როგორც კლასი, და ის როგორც ყოველივე მოსაკვდავი ადამიანი—[illegible] ეთხოვება, რომ ეს შეიძლება სიცოცხლე, იგი ისინიც ცდილობენ ეს მომავალი სიკვდილი რაც შეიძლება დაიშორონ. მაგრამ როგორც განწირულ ადამიანს ვერაფერი ვერ შველის, იგი ისტორიით განწირულთ მათ ვერაფერი ვერ იხსნის,—დაასრულა ამხ. ფილიპემ თავისი მოხსენება.

შემდეგ გამოვიდა მოხსენებით ამხ. [illegible] „საერთაშორისო პროფკავშირების მოძრაობა".

მოხსენება შინაარსიანი იყო.

კარგი იქნება, რომ ერთ კრებაზე არ ითხზებოდეს ორი და სამი მოხსენებები ერთად, რადგან მსმენელი ამხანაგები იღლებიან ძლიერ.

ამას უნდა მიაქციოს ყურადღება რაიკომის პასუხისმგებელმა მდივანმა.

ხვასტი.

—

საქ. კომპარტიის გურიის ორგანიზაციის პირველი ლეგალური კონფერენცია *)

6—სასურსათო კომიტეტის სახელით მოხსენებას აკეთებს ამხ. ივლიანე სურგულაძე. ამხანაგი სურგულაძე აღნიშნავს იმ მძიმე პირობებს, რომელშიაც მას უხდებოდა მუშაობა. მომხსენებელმა თვითონვე აღნიშნა დეფექტები, მაგრამ ამ დეფექტებს თავისი მიზეზები აქვს. ამა სურგულაძეს მისცეს მრავალი შეკითხვები. შემდეგ გაიმართა კამათი, რომლის დასასრულს კონფერენცია იღებს:

მოისმინა რა მოხსენება სასურსათო კომიტეტიდან და დაინახა, რომ სასურსათო კომიტეტში მრავალგვარ დეფექტებს ჰქონია ადგილი, კონფერენცია ირჩევს საგანგებო კომისიას სამი კაცისაგან შემდგარს, რომელსაც ევალება გამოარკვიოს ნამუშევარი სასურსათო კომიტეტისა და წარუდგინოს მოხსენებით გურიის კომიტეტს წინაშე.

კომისიაში არჩეულ იქნენ:

1. კოწ. ა გურგენიძე,
2. ქ ლაფარაშვილი,
3. სვანიძე.

7—მოხსენებანი რაიონულ კომიტეტის პასუხისმგებელ მდივნების:

1. ოზურგეთის რაიონული კომიტეტიდან მოხსენებას აკეთებს ამხ. ოტია კობახიძე.
2. ოზურგეთის—ელიზბარ კალანდაძე,
3. ლანჩხუთის—გიორგი კობახიძე,
4. ბახვის—გიორგი მენაბდე,
5. ჩოხატაურის—ნოე ზ. მაისურაძე,
6. ხიდისთავის—მიხაკო მეგრელიძე,
7. ჯუმათის—გრიგოლ გოგიბერიძე.

პასუხისმგებელი მდივნების მოხსენებებს ამხ. თედორე კალანდაძე უკეთებს რეზიუმეს.

ამხანაგებო! როგორც მოხსენებიდან ხედავთ, პარტიული მუშაობა ვერ სდგას სათანადო სიმაღლეზე, ამის მიზეზი არის ის გულგრილობა, რომელსაც დღეს ადგილი აქვს ჩვენს პარტიაში. დღეს მეტ დონიან ადმინისტრაციული საქმიანობის დროს პარტიის მეტი მოეთხოვება. ჩვენ ამხანაგებო, უფრო ნათლად უნდა შევიგნოთ, რომ დღეს მით უფრო მეტი პარტიული მუშაობაა საჭირო. ამიტომ მთელი საუკეთესო ძალები უნდა ყავდეს პარტიას, რომ პარტია გამოცოცხლდეს.

ჩვენ აქ ვუფასებთ წარსულ მოღვაწეობას და ამასთან ერთად უნდა გამოვიმუშაოთ გეგმა მომავალი მუშაობისა.

8—ორგანიზაციული მუშაობის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. ვარდენ კალანდაძე. ამხანაგებო! როგორც გამოირკვა გურიაში პარტიული ორგანიზაცია სუსტია. გურიის კომიტეტი, რომელიც შესდგებოდა 19 კაცისაგან ვერ იჩენდა ენერგიულ მუშაობას. პირველ ყოვლისა აუცილებელია კომიტეტის რიცხვის შემცირება. კომიტეტი უნდა შესდგებოდეს არა უმეტეს 9 კაცისაგან, რომელნიც უნდა იყვნენ საუკეთესო მომზადებული ამხანაგები.

კომიტეტის შემადგენლობიდან ორი მუდმივად უნდა შედიოდეს რევკომში, ვინაიდან წინადადებით შეთანხმებაში არ შეიძლება პარტიას ხელში იყოს რევკომი. გურიის კომიტეტი უაქტიურად [illegible], რომელიც დღემდე არ ქონდა, ამის გამო ის ვერ შექმნა ნორმალური მდგომარეობა პარტიულ მუშაობაში, აუცილებელია ამ ორგანიზაციის დახურვა. ამ კვლოგაბოვში უნდა ჩავაყენოთ გამოცდილი და მცოდნე ამხანაგები. აუცილებლად საჭიროა რაიონული ორგანიზაციები, მაგრამ ამავე დროს საჭიროა თემებში დაინიშნოს პასუხისმგებელი მდივნები, რომლებსაც მჭიდრო კავშირი ექნება რაიკომთან. თუ პარტიის წევრები ამასთან ხაზს არ გაითვალისწინებენ პარტიის სიყვარულით და პარტიული დისციპლინით, პარტიული მუშაობა შეუძლებელი იქნება. ადგილი არ უნდა ჰქონდეს უკმაყოფილებას იმის გამო, რომ რაიონული კომიტეტის პასუხისმგებელი მდივნები ინიშნებიან ზევიდან, თუ რომელიმე რაიონს სურს ამა თუ იმ პირის არჩევა აუცილებლად ხელი უნდა ჰქონდეს მას ამის და წარმომადგენის გურიის კომიტეტს დასამტკიცებლად.

რაიკომის, თემის და იაჩეიკის წარმომადგენლები უნდა იყვნენ დაკავშირებული ცენტრთან, სადაც უნდა აგზავნიდნენ ცნობებს იმის შესახებ, თუ რა ხდება პარტიაში. პროპაგანდა-აგიტაცია უნდა გავრცელდეს ფართოთ.

ცოტა კამათის შემდეგ გამოტანილ იქნა შემდეგი შინაარსის რეზოლიუცია:

1. გურიის კომიტეტი უნდა შესდგეს 9 კაცისაგან, რომელნიც უნდა შევიდეს მაზრის საუკეთესო ამხანაგები, ორგანიზაციული ცოდნით და იდეიურად ყველაზე უფრო მომზადებული.

2. აუცილებლათ ორი წევრი კომიტეტის წევრებისა უნდა შედიოდეს რევკომში წევრებათ, რომ მით შესაძლებელი გახდეს კომიტეტმა ხელში აიღოს რევკომი და აძლევდეს სათანადო დირექტივებს.

3. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კომიტეტის განყოფილებების მოწყობას და საუკეთესო მცოდნე გამგეების დანიშვნას.

4. რომ პარტიული მუშაობა სათანადო სიმაღლეზე დავაყენოთ საჭიროა გაუქმებული იქმნას დიდრონი რაიონები და მოსაზობილი რაიკომები ადგილობრივათ, რაც დაგვანახა გურიაში პარტიული მუშაობის სისუსტემ.

5. უნდა დაინიშნოს ყველა თემებში პასუხისმგებელი მდივნები, რომლებიც კავშირი ექნება სამაზრო კომიტეტთან.

6 საჭიროა გურიაში იყოს ხუთი ინსტრუქტორ-ორგანიზატორი, რომლებიც თვალყურს ადევნებენ ქვევით უჯრედებს.

7. უნდა შეიქმნას სამხედრო დისციპლინა პარტიაში, ყოველ ვე დავალება თუ ცირკულიარი უყოყმანოთ და ელვის სისწრაფით უნდა იქნას შესრულებული, თუ ეს განკარგულებები, ცირკულიარები და დავალებები გამომდინარეობს ძირითადად მდგომ ორგანიზაციების მიერ ქვემდგომარე ორგანიზაციებისადმი.

8. აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს იაჩეიკას ყავდეს თითო მოადგილე მუდმივათ, რადგან ამ უკანასკნელმა ხელი შეუწყოს ჩვენი პარტიის წევრთა გონებრივათ ამაღლებას.

9. რომ იაჩეიკებში საშუალება იყოს მიცემული ნობის ამიტომ სამაზრო კომიტეტი ინსტრუქტორის შემწეობით უნდა აწვდიდეს ლიტერატურას.

10. სამწუხაროთ დღემდე გაზეთები არ ვრცელდებოდა საკმარისად ეხლა კი ახალმა კომიტეტმა უნდა მიაქციოს განსაკუთრებული ყურადღება.

11. რომ ჩვენ შევქმნათ კადრი მომავალი ამხანაგებისა, სამაზრო კომიტეტმა ქ. ოზურგეთში გახსნას პარტიული სკოლა.

9. პარტკომს და რევკომს შორის დამოკიდებულების გარშემო მოხსენებას აკეთებს ამხ. ანდრო დოლიძე. ამხანაგებო! ანბანური ჭეშმარიტებაა ის, რომ პარტია არის უმთავრესი ტვინის ცენტრი საბჭოთა დაწესებულებებისათვის. უნდა ითქვას, ეს დაწესებულებები, როგორც პარტიიდან წარმოშობილი, ემსახურებიან ამავე პარტიის და თუ ეს ასე არ არის, მაშინ ჩვენი ხაზი არ იქნება სწორი. არ უნდა ქონდეს ამხანაგებს ადგილი იმას, რომ ზოგიერთი პასუხისმგებელი ამხანაგები ხშირათ ერევიან საბჭოთა დაწესებულებების მუშაობაში, რომელსაც პარტია ხედავს, რომ დაწესებულებაში უწესობა ხდება, პარტიას რა თქმა უნდა აქვს უფლება მისცეს გაფრთხილება და დირექტივები, მაგრამ აშკარათ მის საქმეში ჩარევა შეუძლებელია.

მოხსენების კონფერენციამ მოისმინა და სავსებით მიიღო ის რეზოლიუცია, რომელიც გამოტანილი იქნა თბილისში პასუხისმგებელი მდივნების თათბირზე.

10. გურიის კომიტეტში არჩეულ იქნენ შემდეგი ამხანაგები:

1. თედორე კალანდაძე, 2. ტარასი მგალობლიშვილი, 3. კოწია გურგენიძე, 4. პავლე ცინცაძე, 5. ანდრო დოლიძე, 6. ნოე კურცხალიძე, 7. ვლოდია თავართქილაძე, 8. გიორგი მახარაძე, 9. ივლიანე ოქროპირიძე.

მათ კანდიდატებით არჩეული არიან: ვარდენ კალანდაძე ელიზბარ კალანდაძე და ივლიანე ნიჟარაძე.

11. სარევიზიო კომისიაში არჩეულ იქნა: 1. გრიგოლ მგალობლიშვილი 2. ნიკიფორ ძნელაძე, 3. თეოფილე ჩიგოგიძე.

და ბოლოს თავმჯდომარე მიმართავს კონფერენციას მოკლე სიტყვით. კონფერენცია დაიხურა ინტერნაციონალის ჰიმნით და ტაშის ცემით.

ყარაჩოღლელი

---

*) იხ. „კომუნისტი" № 162, 163.

დ. აბაშა.

3 აგვისტოს აბაშის რაიპარტკომის ინიციატივით მოწვეულ იქნა პასუხისმგებელ მდივნების თათბირი. თათბირს დაესწრენ ცხრა თემის მდივნები ონტოფელის, სამიქაოს და სუჯუნის თემების გამოკლებით რაც დიდი დანაშაულად უნდა ჩაეთვალოსთ პარტიის წინაშე. მომენტზე მოხსენება გააკეთა ამხ. გ. კეჭაღმაძემ, რით ც კრებას კმაყოფილი დარჩა. თათბირზე გამოირკვა, რომ ზოგიერთი ამხანაგები იჩენენ გულგრილობას პარტიულ მუშაობისადმი და პარტიულ დისციპლინას ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ. რაიპარტკომის პასუხისმგებელმა მდივანმა აუხსნა ამხანაგებს პარტიის დისციპლინის დაცვის მნიშვნელობა: იყო მოხსენებები ადგილებიდან პარტკომების და რევკომების ურთიერთ შორის დამოკიდებულების შესახებ. ზოგიერთ თემებში. ყოველა ერთნაირი გაუგებრობა მათ შორის, მაგრამ რაიპა ტკომის პასუხისმგებელ მდივნის განმარტების შემდეგ საკითხი გარკვეულ იქნა და დაადგინეს იმუშაონ სრულ კონტაქტში რევკომებთან. იყო სხვა და სხვა საკითხები და ყველა საკითხი ამოწურული იქმნა კრების მიერ.

გსკ-ჰ.

წარმოებითი პროფკავშირებში

ს. პ. ს. ს. პრეზიდიუმში.

(აგვისტოს თვის ანგარიში).

პროფკავშირთა პრეზიდიუმს ჰქონდა 9 სხდომა. განხილული 81 საკითხი. მათ შორის 19 ეკონომიური ხასიათის, 21 ორგანიზაციული, 4 სატარიფო, 7 თვითმოვალეობის, 2 საორგ. საგამოცემლო, 3 სხვადასხვა, 7 კულტურულ-განმანათლებელი, 2 ფინანსიური, 1 სტატისტიკური და 12 სხვა.

ეკონომიური ხასიათის საკითხებში განხილული იყო: პროფკავშირთა საბჭოს და სახალხო მეურნეობის უმაღლ. საბჭოს შორის ეკონომიური ურთიერთობის მოგვარება. (გამოგზავნილია თეზისები) უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში განხილული წარმოდგენილის სახით დუბლიტი, პროფკავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმის ერთი წევრი. ეკონომიურ განყოფილების საკითხებით გადაწყვეტილია საბ. ეკონომიური უმაღლ. საბჭოს მთელი რიგი განყოფილების კოლეგიისა, ზოგიერთი მათგანი დამტკიცდა.

საორგანიზაციო მუშაობის დარგში პრეზიდიუმის მიერ გატარებული 8 ყრილობაზე სხვადასხვა კავშირებისა.

აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილების თანახმად ზოგიერთ ერთგვარ კავშირთა ყრილობაზე ხდება მათი შეერთება. პრეზიდიუმი ღებულობს აქტიურ მონაწილეობას სასურსათო გადასახადის მოკრებაში და ამ სამუშაოთვის მან გამოიყვანა 76 პროფ. მუშაკი.

მუშების მოთხოვნები შემდეგისადმი გვარად უკმაყოფილებია.

პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებულია ტარიფი პასუხისმგებელ მუშაკთა, რომლებიც მუშაობენ წარმოებებში.

კულტურულ განმანათლებელ საკითხებში განხილულ იყო: პროფსექციის გაუქმება (უკვე გაუქმებულია), ლენინის გზის პროფკავშირის კულტურული განყოფილების ლიკვიდაცია და ყველა მისი კულტურული ორგანიზაციების გადაცემა ლენინგზის საგზაო პროფკავშირისათვის თბილისში.

საბჭოს ეკონომიური განყოფილება.

(აგვისტოს თვის მუშაობა).

ეკონომიურ განყოფილებას ჰქონდა 6 სხდომა. განხილული კითხვები განეკუთვნებიან: ნაწილობრივ ეკონომიური და ორგანიზაციულზე.

ეკონომიურმა განყოფილებამ თავის 11 აგვისტოს თათბირზე მუშათა კოოპერატივისათვის ბოსტნების სახელმწიფო საკუთრებად გამოცხადების საკითხის შესახებ მიიღო რეზოლიუცია, რომლის მიხედვით კომუნალური მეურნეობის სამდგილა მულო განყოფილებას ევალება აღძრას საქართველოს რევკომში საკითხი, ქალაქის მიწების სახელმწიფო საკუთრებად გამოცხადების შესახებ. მიწების სახელმწიფო საკუთრებად გამოცხადება უნდა გატარდეს ა. წ. 1 ნოემბრისათვის.

ჩამორთმეული მიწები უნდა იყოს კომუნალური მეურნეობის სადგილმამულო განყოფილების განკარგულებაში. მუშათა კოოპერატივის უშუალო დამუშავებისათვის გადაეცემა შემდეგი ბაღები: 1) მანთაშევის ბაღი, 2) ზუბალაშვილის ბაღი. 3. ყორღანოვის ბაღი, 4. წერეთლის ბაღი, 5. არეზოვის ბაღი. მუშათა ბოსტნების მომწყობი კომისია გადადის საერთო კოოპერატივში.

შინა მრეწველთა მრავალ განცხადებების გამო შესახებ არტელად შემოსვლის სურვილით აქვს მიღებული ფაქტები ხელით კეთილად [illegible] მიზნით.

სოციალური დაზღვევის განყოფილება [illegible] მეურნეობის [illegible] სახელმწიფო [illegible] ზღვევის თვითმოქმედ მომსახურებისა და სხვათა [illegible] სახელმწიფო აღრიცხვის საკითხი. [illegible] ხარჯთაღრიცხვის [illegible] და მათი სახალხო [illegible] მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატი, სახელმწიფო [illegible] კომისარიატის განკარგულებაში.

საორგანიზაციო საკითხებში განხილულია: ეკონომიური განყოფილების საბჭოს რევკომში საკითხი განსაკუთრებული უფლებების მიხედვით, ზოგიერთ საკითხის შესახებ, ბინადრების და საბინაო ხარისხის საფუძველზე ბინის [illegible] და [illegible] სახელმწიფო კომიტეტის ხელმძღვანელობით. სახელმწიფო კომიტეტის [illegible], სახელმწიფო საქართველოს რევკომა, [illegible] ბინების ბინების ფონდის [illegible], რომელიც მიღებულია.

კავშირებს შორის დადებულება აქვს მჭიდრო შეთანხმება სასურსათო სამედიცინო კოოპერატივის. აუცილებელია არის მიღებული ფრონტისპირის მუშათა კავშირის შეერთება მეღვინეობათა კავშირთან და ფეიქართა კავშირის მკეროვართა კავშირთან. მის რიგი სახელოსნოების მოწყობა დატოვებულ იქნას სახალხო კომისარიატის გამგებლობაში.

ს. პ. კ. ს. საორგანიზაციო საინსტრუქტორო განყოფილება.

(მოქმედება აგვისტოს განმავლობაში)

აგვისტოში განყოფილებას ჰქონდა ერთი სხდომა სის ქვე-განყოფილებების გამგეებთან ერთად, ერთი სხდომა ც. შ. მდივნებთან ერთად სასურსათო საშუალოების მობილიზაციის შესახებ და ერთიც მეღვინეობის და მეტრანსპორტეთა კავშირების შეერთების შესახებ, სადაც პრინციპიალურად გადაწყდა ამ ორი კავშირის შეერთება.

პრეზიდიუმის ყველა დადგენილებები ორგანიზაციული ხასიათის ტარდება ამ ვრცელი განყოფილების საშუალებით. საუკეთესო მუშაობის მობილიზაცია ჩატარდა ნაყოფიერათ და მეტად ხაზალმა ხელი შეუწყო მუშაობას. განყოფილებამ მობილიზაცია გაატარა სხვადასხვა წესით.

აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება, ზოგიერთ ერთნაირ კავშირების შეერთების შესახებ, განყოფილებამ გაატარა ფართოდ წარმოებებით და შემდეგ ყრილობის შემდეგ რამდენიმე კავშირი შეერთდა.

განყოფილებამ მოახდინა 11 ყრილობა, რომლებიც ტარდებოდა მის უშუალო ხელმძღვანელობით. ყველა ყრილობებზე აირჩიეულის გამგეობები, სარევიზიო კომისიები და დამუშავებული გეგმები მომავალ მუშაობისა. განყოფილება ჰქონდა კურსანტება პროფშკოლისათვის პარტიულ შკოლასთან, სადაც მიიღება ბაკალავრი 11 ადგილი.

კავშირების საინსტრუქტორო საქმეში განყოფილება შემდეგი გააკეთა: გაგზავნა ინსტრუქტორები პროვინციის უფრო სუსტ ადგილებში—ფოთში, ქუთაისში, დუშეთში და მათ რაიონებში.

დარიგება ექნებოდათ აგრეთვე პროვინციიდან ჩამოსულ ამხანაგებს.

პროვინციაში

სოფ. დილომი (თფილ. მაზრა). შალვა თევდორაძე, რომელმაც გაიცნო რა მიზანი კურსანტების ჩამოსვლისა, სწრაფად მოიწვია კრება კომიაჩეიკისა და შემდეგ ადგილობრივი ინტელიგენცია და მოწინავე გლეხები. მოხსენება გააკეთა ინსტიტუტის კომიაჩეიკის პასუხისმგებელ მდივანმა ამხ. მამანტი კაჭარავამ, რომელმაც განუმარტა დამსწრეთ, რომ ჩვენი მთავრობა და კომუნისტური პარტია სამი ფრონტიდან უტევს ხალხის უმეცრებას და სიბნელეს: ა) ფრონტი სკოლის ჰასაკამდის ბავშვთა უფასო აღზრდას, ბ) სასკოლო ჰასაკისა და გ) სკოლის გარეთ განათლების ფრონტით. მთავრობა განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს ამ უკანასკნელს და ამიტომ ის უკვე შეუდგა ყოველ სოფელში ქოხ-სამკითხველოთა და კლუბების დაარსებას. დანიშნულება ამ კლუბების და სამკითხველოებისა არის ადგილობრივ ცხოვრების გაჯანსაღება.

მათი შემწეობით უნდა მოხდეს წერა კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაცია და პოლიტიკურად აღზრდა მუშათა მასისა, ამიტომ კომიაჩეიკა ვალდებულია პარტიულ დისციპლინის წესით აქტიურად მონაწილეობა მიიღოს ყოველგვარ კულტურულ საქმეებში.

მოისმინა რა კრებამ ეს მოხსენება და აგრეთვე სიტყვები სხვა ამხანაგებისა, გამოიტანა დადგენილება რომ თავისი ძალღონით ხელი შეუწყოს ქ.-ს სამკითხველოს დაარსებას. ... კრების დროს უკვე ... ადგილობრივი ინტელიგენცია და ... გლეხობამ. ... ქოხ-სამკითხველოს ... როგორც თავისი ... გადაწყვეტა ... სამკითხველოს ... ადგილობრივ ... შემოწირულობა ... 4 სექტემბერს ... კრება, სადაც ... იყო ... როგორც სახელმწიფო ... ქოხ-სამკითხველოს გამგეობაში. სამკითხველოს გამგეობაში შედის: [illegible], კულტურული საქმეების მოთავე [illegible], ოფიციალური სამკითხველო დღეს ... გადაეცა ქოხ-სამკითხველოს საკითხზე, რომელზედაც მოხსენება გააკეთა აბრამიძემ. ამ მუშაობის მოსალოდნელი შედეგები ... [illegible] გამოსთქვა, რომ თბილისის კართან მდებარე სოფელს სავსებით არ ეტყობა კულტურული გავლენა დიდი ქალაქისა და მოუწოდა ქოხ-სამკითხველოს საბჭოს ასარჩევათ. მაგრამ კრებამ დაამტკიცა დროებითი არჩეული კომისია თავის შემადგენლობით და კიდევ დაუმატა ორი კანდიდატი. ამ კომისიამ მადლობა გამოუცხადა მთავრობას ყურადღებისათვის და აღუთქვა მას დახმარება ყოველგვარ კეთილ საქმეში. კრების შემდეგ საბჭოს წევრებმა აირჩიეს პრეზიდიუმი. სიტყვების ყველა ყოფილ მთავრობაზე რომელთაც არავითარი ყურადღება არ მიუქცევიათ ცხვირთან მდებარე სოფლისათვის და მთელ ევროპას ყურს უგდებდნენ თავის კულტურის სიყვარულზე ყვიროდნენ. დღეს კი ყველასათვის ცხადია, რომ გლეხებზე ზრუნავს მხოლოდ მუშურ-გლეხური მთავრობა და სწორეთ მისი მომავალი.

აგრაფინა ონტოფელი

ზუგდიდის მაზრა.

გვედ ვით სოფლებში შიმალულნი სისხებია ჩვენი მოწინააღმდეგები. ყოველ ვე იმედ გაცრუებულნი კიდევ მოლაპარაკებით ლამობენ თავისი ავაზაკური ქმნილი ბანდის ჩათრევას. ეს უპასუხისმგებლო ვაჟკაცობა ხეცი დიდი სოფელთ და ხალხს ულაპარაკებიან, რომ თითქოს ჩვენი პარტიის დღეები დათვლილია და ცენტრში შეტაკების სულდგმული დღეს თუ ხვალ ცვლილებაში საფუძვლიანი ის ორ გორით ილიუზიებით საზრდოებენ კიდევ. საჭიროა დაჟინებით ეხლა გლეხი ხალხის ცდებმა, რომ რაც შეიძლება დაჩქარებით აბილებს ეს ხალხი, საჭიროა მტკიცე ორგანიზაციული მუშაობა, თორემ ხალხი ისე ჩაჩრება ამ ქროების, რომ ზოგჯერ მას სერიოზულ ხასიათს აძლევს, რომ ისეთ ორგანო ხდება. იგივ ქმერების იქ უფრო მეტი გასავალი აქვს, სადაც ჩვენი ორგანიზაცია და პარტიული ამხანაგები ვერ სდგანან თავის სიმაღლეზე. საჭიროა ენერგიული მუშაობა, ორგანიზაციის გაწმენდა არასასურველ ელემენტებისაგან. ამას უნდა მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება ვინაიდან ჯერ არის. დაუყოვნებლივ საქმე არ ითმენს. პარტიებზე ყველა, წლის თელ სადაო ჯერ მაშინ მუშაობს ყველამ, რომ თავის გორებმა პროვოკაციის ცხენება თოიპ[illegible].

პ. აბ—ია.

მთავრობის განკარგულებანი და განცხადებანი

ცირკულიარი № 5

მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატისა.

მიწის ლალის ანუ იჯარის შესახებ *).

(მიწად-მ ქმედების კომისარიატის ცირკულიაროის № 3 დასამატებლათ განსამარტავათ).

მიუხედავათ იმისა, რომ მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ ორჯერ-მეჯერ იქნა ახსნილი და განმარტებული ლალის ანუ მიწის იჯარის საკითხი (იხ. ცირკულიარი № 3 და სახალხო კომისრის ახსნა განმარტება სამაზრო რევკომების და მიწის სამაზრო განყოფილებების მიმართ აგვისტოს 3 რიცხვით, გაზეთ „კომუნისტი" № 129, გამოცემული შემდეგ ცალკე წიგნაკათ), ეს საკითხი ადგილ-ადგილ სოფლად ჯერ კიდევ სწორ გაუგებრობის იწვევს.

იმიტომ მიწად მოქმედების სახალხო კომისარიატი ამ საკითხზე ყოველივე გაუგებრობის მოსასპობად, თანახმად მიწის დეკრეტისა (№ 17) და სხვადასხვა დროს გამოცემულ ახსნა-განმარტებათა განმეორებით აცხადებს, რომ ძალაში რჩება პირველათ, კომისარიატის ცირკულიარის, № 3 პირველი მუხლი, რომელიც ამბობს: არავის გადეცემა მიწა სამუშაოდ ქირათ ან ლალით, გარდა წვრილ ზვარისა ქვრივი დედაკაცებისა, სამხედრო, ან სამოქალაქო სამსახურში მობილიზაციით გაწვეულთა და ისეთი პირებისა, რომლებიც დასნეულების ან ღრმა მოხუცებულობის გამო თვით თავათ ვერ შესძლებენ მიწის დამუშავებას და ოჯახში ყოლებით ამწის უნარი". ამ მუხლის სისწორით განსაზღვრით და ცხოვრებაში ადვილად გასატარებლათ საჭიროა შემდეგი ახსნა-განმარტებით ვახელმძღვანელოთ:

ა) ამ მუხლს საერთოთ დროებითი ხასიათი აქვს, ე. ი. ძალაშია დარჩება მანამ, სანამ მუშათა და გლეხთა სახელმწიფო შესძლებდეს აქ ჩამოთვლილ ოჯახების მოსვლის სავსებით უზრუნველყოფას (სოციალური უზრუნველყოფა);

ბ) ყოველ შემთხვევაში ამ მუხლში იგულისხმება მიწის ისეთი ნაკვეთების გაცემა, რომლებიც საშუალო ნორმას არ აღემატებიან, ე. ი. ისეთ ნორმას, რომელიც საჭიროა საშუალო ოჯახის მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლათ;

გ) სამხედრო და სამოქალაქო სამსახურში მობილიზაციით გაწვეულთ შეუძლიანთ, რა თქმა უნდა, დროებით, სანამ იმათ მუშურ-გლეხური სახელმწიფო უზრუნველყოფდეს, ლალით მიწის გაცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ოჯახის ერთად-ერთი მარჩენალნი არიან და სხვა მარჩენალი ოჯახს არ მოეპოვება;

დ) რაც შეეხება წვრილ შვილიან ქვრივ დედაკაცებს, იმათ, რა თქმა უნდა, შეუძლიანთ, მათ სარგებლობაში არსებული არა უმეტეს საშუალო ნორმის მიწა გასცენ ლალით; მაგრამ შეიძლება უფრო ძალიანი და ხელსაყრელი იქნება, როცა ასეთ მიწებს დაუმუშავებს მათ მეზობლები, უსასყიდლოთ მთელი სოფელი ან თემი.

მეორე, ძალაში რჩება აგრეთვე ამავე ცირკულიარის (№ 3) მეორე მუხლი, სადაც ნათქვამია: „ხაზინათ გაცემული წვრილი და საშუალო ზომების მიწების შესახებ პირობები უნდა ძალაში დარჩეს ამ წლის მოსავლის ბოლომდე". სამწუხაროთ ამ ხაზინის და ადვილად გასაგები მუხლის აზრი და მნიშვნელობა უმეტეს ნაწილად ვერ გაუგიათ და მას ბევრნი და გამოსათქვამენ სულელებით სხვადასხვათ; მაგალითად, სიტყვა „ხაზინათ" ესმით როგორც „ჩალით" ეს კიდევ ამ ბრძანებაში ან ჩალის მიწა შეიძლება ... ეს მუხლის მთელი მნიშვნელობის ხაზინის ხასიათი ... შრომელობით ან თანამოწმეთა ურთიერთობა ორი ან რამოდენიმე პირისას, და სრულებით არა ქირით ან ლალით მიწის გაცემას. ეს ესმოდეთ ეს სიტყვა მიწადმოქმედების კომისარიატს ზოგიერთ, (იხილე **Вестник комис. Внут. Дел.** № 4) და ამ ესმის ეს სიტყვა მას დღესაც, და სავსებით გაცემა არის შეუძლებელია. ამ მუხლის ძალით არის გზით არ შეიძლება მიწის სარგებლობისათვის ლალის აღება, რასაც, სამწუხაროთ, ადგ-ადგ თურმე ადგილი ქონებია ჩვენში: ყოველგვარი ეს აუცილებლად უნდა გამოსწორდეს, თანახმად იმ განმარტებისა, რომელსაც ჩვენ აქ ვიძლევით.

ამნაირათ ნახსენებ ცირკულიარის მეორე მუხლი ეხება ისეთ შემთხვევას, როცა ორი ან რამოდენიმე პირი, წვრილი ან საშუალო ზომის მიწის პატრონები ერთმანეთთა პირობის ძალით და მასაველთა ინაწილებენ, უთვისიერთ შეთანხმებით.

ისეთი პირობის გამართვა და არ ცნობა, ეს იქნებოდა წვრილი და საშუალო გლეხკაცობის ინტერესების წინააღმდეგ და, აშკარაა, მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატი ამას ვერ მოიქცეოდა.

მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატი კიდევ ერთხელ აცხადებს, რომ ძველ ურთიერთობათა ჩქარ დაბრუნება ან აღდგენა შეუძლებელია. მიწის ლალით გაცემა გაუქმებულია. ყველა რევოლიუციონურ სამაზრო და თემის კომიტეტებმა და აგრეთვე მიწადმოქმედების სამაზრო განყოფილებებმა ყველაფერი მთელი პასუხისმგებლობა ყველა ამ დადგენილებათა და ახსნა განმარტებათა ცხოვრებაში გასატარებლად, და თუ მათ შეხვდებათ რაიმე გაუგებრობა ან დაეძებნებათ რაიმე ეჭვი სხვა და სხვა საკითხის გადაჭრის დროს ლალის, ან მიწის იჯარის მიხედვით ცნობილის, სამაზრო და სასოფლო რევკომები და მიწად მოქმედების ადგილობრივი განყოფილებები ვალდებულნი არიან დაუყოვნებლივ მიმართონ ყველა ამის შესახებ პირდაპირ მიწად მოქმედების სახალხო კომისარიატს ან მათი ადგილობრივ განსაკუთრებულ სათადგილმამულო კომისიებს და იქიდან მიიღონ პასუხი.

კომისარიატი აცხადებს, რომ მიწის საკითხის საერთოდ და სადგილმამულო დავის კერძოთ გადაჭრის დროს, თუ მოხდება გადახრა კანონიდან ეს გადახრა უნდა ხდებოდეს მშრომელი ღარიბ ღატაკი გლეხკაცობის, და არა მდიდრების ან მუქთა-ხორების სასარგებლოდ. ამ მთავარი გეზი, რომლითაც უნდა ხელმძღვანელობდნენ საბჭოთა ხელისუფლების ყველა ადგილობრივი ორგანოები და იმათი ცალკე წარმომადგენლებიც.

მიწად-მოქმედების კომისარი
ფ. მახარაძე.

---

*) პროვინციელ ამხანაგების თხოვნით ჩვენ განმეორებით ვათავსებთ მიწათ-მოქმედების კომისრის, ამხ. ფ. მახარაძის ცირკულიარს, მისი უფრო ფართოთ გავრცელების მიზნით.

რედ.

დახმარება გლეხობისადმი

არხის გაყვანა წალკის მიდამოში

დღეს, კვირას, 18 სექტემბერს და ორშაბათს, 19 სექტემბერს იწარმოებს უდიდესი მუშაობა წალკის რაიონში არხის გასაყვანად. მუშაობაში მონაწილეობას მიიღებს [illegible] ათასი კაცი—მუშა და წითელ არმიელი: არხი გაითხრება 17—ვერსის მანძილზე და წარმოადგენს იქნება სისტემის მაგისტრალს 3 ათასი დესეტინა მიწის მოსარწყავად.

ბრძანება № 1.

ქ. თბილისის განმტვირთველ ცენტრალურ საუწყებათა შორისო კომისია.

ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიის და სარაიონო საცენტრალო კომისიების მუშაობის პროცესში თავი იჩინა დიდმა ანარქიამ, რომელიც იწვევს მანდატების და ყოველგვარ საბუთების საქმეში. ბევრი სხვადასხვა პირნი, რომელთაც ორა ვალი მანდატები აქვთ, მაგრამ ნამდვილათ კი არავითარი საბინაო არ ეკუთვნის; ამგვარათ ბრძოლა ფაქტიურ დასახლებულია და ფაქტიური სისწორით არ აწარმოებს საბინაო სიძლიერით. ამიტომ, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ესეთი არანორმალური მოვლენები და აშორებული ყოველგვარი გაუგებრობა და უთანხმოება, მანდატების და პირადობის მოწმობების გასინჯვით გამოწვეული, ცენტრალური საუწყებათაშორისო კომისია წინადადებას აძლევს:

1) ადგილობრივ კომიტეტებს, ქარხნის კომიტეტებს, ადმინისტრაციას და ყველა პასუხისმგებელ გამგეებს და უფროსებს საბჭოთა ყოველგვარ დაწესებულებებისას, კერძო საწარმოებების, კანტორების და სხვა, აგრეთვე უცხოელთა მისიების, წარმომადგენლების და ფირმების, 20 ამა სექტემბრამდე გადასცენ მთელი საბინაო სპეცუალური საბუთები და ყოველგვარ პირადობის მოწმობები, რომელნიც შემოწმებული და ხელმოწერილი უნდა იყოს ცენტრალურ დაწესებულებათა ადგილობრივ კომიტეტების, ქარხნების კომიტეტების მიერ, ხოლო იქ, სადაც ესეთები არ არსებობენ, ადმინისტრაციის, წარმოების პატრონების, პასუხისმგებელ გამგეების და უფროსების მიერ. მანდატები, და პირადობის მოწმობანი, რომელნიც არ იქნება ამ დანიშნულ დროის შემდეგ, საცენტრალო საბინაო კომისიების მიერ, სრულიად არ იქნებიან მიღებულნი მხედველობაში.

2) ყველა ის პირნი, რომელნიც გასცემენ ფიქტიურ ანუ ყალბ მოწმობას და აგრეთვე ვისაც ეს არ აღმოაჩნდება სასტიკ პასუხისგებაში იქნებიან მიცემულნი და დაისჯებიან რევოლიუციის დროის კანონებით.

ქ. თბილისის ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიის თავმჯდომარე ა. ხიდამონიშვილი.

კომისიის მდივანი ნ. ივანოვი.

1921 წ. 14 სექტ.
ქ. თბილისი.

ბრძანება № 2.

ქ თბილისის განმტვირთველ ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიისა.

ქ. თბილისის განტვირთვის შედეგათ განთავისუფლებულ იმ პირთა ბინებიდან და ოთახებიდან, რომელთა თბილისიდან გაყვანა დადასტურებული იქნება ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიის მიერ, არსდება განსაკუთრებული ფონდი, რომელიც გადაიცემა მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესების კომისიის განკარგულებაში გასანაწილებლათ.

ამის სისრულეში მოსაყვანად ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისია ბრძანებს:

1) სარაიონო საცენტრალო კომისიები, სათანადო საბინაო განყოფილებათა, მუშათა და გლეხთა მილიციის წარმომადგენელთა თანდასწრებით ვალდებულნი არიან მიიღონ აღრიცხვაზე ყველა ოთახები და ბინები იმ პირთა, რომელთა ქალაქიდან გაყვანა დადასტურებული იქნება ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიის მიერ, ხოლო ის ბინები და ოთახები, რომელნიც ამ პირთა მიერ უკვე განთავისუფლებულია, აგრეთვე დინ განთავისუფლების უმალვე და სათანადო ოქმები, აღრიცხულ დანაშთულ ბინების და ოთახების რაოდენობის და რიცხვის ჩვენებით, წარმოუდგინონ ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიას.

2) სახლის კომიტეტები, სახლის პატრონები, მოიჯარადრენი, პასუხისმგებელნი გამგენი, და სადაც ესეთები არ არიან კომენდანტები ყველა იმ პირთა ბინების და ოთახების შესახებ, რომელნიც უნდა იქნეს გაყვანილი თბილისიდან, რომელთაც უკვე თავის ნებით დატოვეს თბილისი და რომელნიც განთავისუფლდებიან შემდეგში, ვალდებულნი არიან აცნობონ სათანადო სარაიონო საცენტრალო კომისიას.

3) ყველა განთავისუფლებული ბინები და ოთახები, რომელნიც აღრიცხულია აღრიცხვაზე და აღწერილია სარაიონო საცენტრალო კომისიის მიერ, ხელშეუხებელია და ამიტომ სახლის პატრონებს და მათ აგენტებს, მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესების თანაშემწეების და აგრეთვე სახლის კომიტეტებს, სახლის პატრონებს, მდგმურებს და თვით იმ პირთ, რომელნიც უნდა იქნენ გაყვანილი თბილისიდან, სასტიკათ ეკრძალებათ ამ ბინების და ოთახების განაწილება, ვისმეს ჩასახლება ან მათი გადაკეთება, დახურვა, საბინაო აღრიცხვა და დაბეჭდილი ბინების სიის ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიამ არ გადასცემს მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესების კომისიის განკარგულებაში.

4. ყველა ის პირნი, ვინც კი იქნებიან ამ ბრძანების დარღვევაში შემჩნეულნი, დაისჯებიან რევოლიუციონურ დროის კანონების მიხედვით.

ქ. თბილისის განტვირთვის ცენტრალურ საუწყებათაშორისო კომისიის თავმჯდომარე ა. ხიდამონიშვილი.

კომისიის წევრი ნ. ივანოვი.

1921 წ. 14 სექტ.
ქ. თბილისი.

ბრძანება № 40.

ქ. თბილისის და მისი რაიონის რევოლიუციონური კომიტეტისა.

1921 წ. სექტ. 10 ქ. თბილისი.

მიუხედავათ არა ერთხელ გაცემულ ბრძანებისა, შემჩნეულია რომ ქალაქის ტერიტორიაზე მუშაობენ ისეთი ეტლები და გადასაზიდი საშუალებანი, რომელნიც არ არიან გატარებულნი რეგისტრაციაში, არ ირიცხებიან პროფკავშირებში და არა აქვთ სათანადო ნომრები.

ამიტომ ქალაქის რევკომი ბრძანებს კიდევ და უკანასკნელად ყველა სავალდებულო და აუცილებელ შესრულებისათვის შემდეგს:

1) ქალაქის ტერიტორიაზე მომუშავე ყველა ეტლები: ფაიტონები, ლინეიკები, დროგები, ტაჩკები, პოვოზკები, ფურგუნები, ურმები და სხვა ისეთი გადასაზიდი საშუალებანი უთუოდ უნდა იყვნენ გატარებული რეგისტრაციაში, ჩაწერილი სათანადო პროფკავშირებში და უნდა ექნეთ თან საკუთარი №.

2) ეკრძალებათ მუშაობა ყველა მიმოსვლის ქალაქის ფარგლებში ყველა იმ ეტლებს და ზემოთ დასახელებულ გადასაზიდ საშუალებებს, რომელნიც არ აკმაყოფილებენ პირველ მუხლში ჩამოთვლილ მოთხოვნილებებს.

3) ევალება ქალაქის მილიციას სასტიკი თვალყური ადევნოს ამ ბრძანების სისრულეში მოყვანას და ყველა ის ეტლები და გადასაზიდ საშუალებათა პატრონები, რომელთაც მიმდინარე სექტემბრის 20-ის შემდეგ არ ექნებათ თან საჭირო საბუთები ე. ი. პროფკავშირის საწევრო წიგნაკი და სათანადო №, დააპატიმრონ, ხოლო ეტლები ჩამოართვან და წარადგინონ ქალაქის ცხენთა ეზოში (მადათოვის კუნძულზე), რომლის განკარგულებაში და სარგებლობაში დარჩებიან ეტლები მანამდე, სანამ მეპატრონეთა მიერ არ იქნება წარმოდგენილი სათანადო საბუთები.

ქალ. რევკომის თავმჯდომარის მოადგილე გ. გოგოტიშვილი.

კოლეგიის წევრი დ. ნ[illegible].

ჩვენი ფოსტა

პროვინციის პარტიულ ნაწილების პასუხისმგებელ კორესპონდენტებს და პასუხისმგებელ მუშაკებს.

ითხოვთ და კორესპონდენციები მიმდინარე მუშაობის შესახებ პარტიული, სახელმწიფოებრივ და საზოგადო ცხოვრებიდან. რაც შეიძლება მეტი ინფორმაცია, სწორი და დასაბუთებული. განიდევნება კორესპონდენციიდან ეგრედწოდებული „თეორია" და ფრაზა.

— საქ. კომპარტიის თბილისის კომიტეტი—რუსთაველის პრ., 22 ტელ. 5—74.

— 1-ლი რაიონის ბიურო—ჩუბინაშვილის ქ. 136. თეატრი „ნაძალადევი" ტელ. 1—33.

— მე-2 რაიონის ბიურო—მიხეილის ქ. № 87. ტელ. 5—69.

— მე 3-ე რაიონის ბიურო—ავლაბარი. კახეთის მოედანი. 5—33.

— მე-4-ხე რაიონის ბიურო—ველიამინოვის ქ. 29 „მუშათა კლუბის" შენობაში. 9—52.

— მე 5-ის რაიონის ბიურო—ბაზრის ქუჩა.

— საქ. ახალგ. კომუნისტურ კავშირის ცკა—რუსთაველის პრ. 22.

სარედაქციო კოლეგია.

განცხადებანი

განცხადებანი მიიღება მხოლოდ ნაშუადღევის 2 საათამდის.

სხვა და სხვა

— თბილისის ქალ. რევკომის სახალხო განათლების განყოფილება იწვევს კონფერენციას იმ მომუშავეთა, რომლებიც ემსახურებიან სასწავლებელში მისვლამდე ბავშვების აღზრდას. კონფერენცია შესდგება ქალაქის რევკომის დარბაზში 20 სექტემბერს საღამოს 5 საათზე. დღის წესრიგი: 1. სოციალური აღზრდა, 2. ფრებელის სისტემა, 3. მონტესორის სისტემა, 4. მონტესორი და ფრებელი, 5. საბავშვო ბაღი რ. ს. ფ. ს. რ. 6. სხვა საკითხები. მოწვეული არიან მომუშავენი ბავშვთა აღზრდის საქმეში, საბავშვო სახლების და ბაღების ხელმძღვანელი და სხვა თანამშრომელი.

სახალხო განათ. განყოფილების გამგე დ. რუხაძე.